

Varkenshouderij Van Rooij te Ell

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de
aanvulling daarop**

25 juli 2008 / rapportnummer 1875-76

1. OORDEEL OVER HET MER

De Firma Van Rooij wil een vleesvarkenbedrijf oprichten aan de Hunnissensstraat ongenummerd te Ell. Voor het huisvesten van 10.792 vleesvarkens zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd en daarnaast zullen er installaties worden gebouwd voor de verwerking van mest en de opwekking van elektriciteit.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leudal moet een besluit nemen over de hiervoor benodigde Wm-vergunningen (Wet milieu-beheer). Ter onderbouwing is een milieueffectrapport (MER) opgesteld door de initiatiefnemer.¹

De Commissie constateerde tijdens de toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal essentiële tekortkomingen. Deze hadden betrekking op de beschrijving in het MER van:

- de luchtwasser
- de installaties voor de verwerking van mest
- de geurhinder
- de ammoniakdepositie en de gevolgen voor kwetsbare natuur
- de fijn stof concentratie
- de geluidhinder
- externe veiligheid en
- de referentiesituatie

Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer bij bevoegd gezag een aanvulling op het MER ingediend. Hoewel de aanvulling op het MER op alle bovenstaande punten ingaat is de Commissie van oordeel dat voor sommige punten nog steeds **essentiële informatie ontbreekt**. Hierdoor kan het milieubelang niet voldoende meegewogen worden bij de besluitvorming.

De ontbrekende informatie betreft:

- de uittreedsnelheid van de luchtwasser
- de installaties voor de verwerking van mest
- de stikstofdepositie en de gevolgen daarvan voor kwetsbare natuur
- de luchtkwaliteit en
- de geluidhinder

In hoofdstuk 2 geeft de Commissie aan welke essentiële informatie in het MER en de aanvulling ontbreekt. In hoofdstuk 3 worden de overige punten behandeld waarvoor de Commissie heeft verzocht om een aanvulling.

2. RESTERENDE ESSENTIËLE TEKORTKOMINGEN

2.1 De uittreedsnelheid van de luchtwasser

MER

In verschillende alternatieven, inclusief het voorkeursalternatief (VKA), was gerekend met een hoge uittreedsnelheid (8,5 m/s) van de luchtwassers. Uit het MER viel echter niet op te maken of deze uittreedsnelheid haalbaar was en hoeveel energie daarvoor nodig is. Duidelijkheid over de uittreedsnelheid is

---

¹ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep wordt verwezen naar bijlage 1.

cruciaal, aangezien daarmee tevens de uitstoot en het verspreidingspatroon van ammoniak, geur en fijn stof samenhangt. Daarom is het van belang aan te tonen dat deze hoge luchtsnelheden zowel realistisch als praktisch uitvoerbaar zijn.

Ook ontbraken gegevens over de benodigde capaciteit van de ventilatoren gerelateerd aan de te overwinnen tegendruk in het gehele systeem. Deze dienden in de berekeningen te worden uitgewerkt. Indien de voorgenomen luchtsnelheid niet haalbaar zou blijken, dan zouden de effecten op ammoniak, geur en fijn stof opnieuw berekend moeten worden.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling op het MER is op dit onderwerp veel aanvullende informatie geleverd. Toch constateert de Commissie op dit punt nog belangrijke omissies:

- in de aanvulling worden weerstanden opgesomd waarmee men gerekend heeft ten behoeve van de ventilatiecapaciteit. Echter de onderliggende berekeningen van de luchtweerstand van het totale ventilatiesysteem ontbreken;
- de gegevens over de nieuwe ventilatoren in de hoofdtekst corresponderen niet met de gegevens in de bijlagen².

Nu niet duidelijk is of de uittreedsnelheid van 8,5 m/s gehaald kan worden, is onvoldoende informatie beschikbaar over de milieugevolgen van het initiatief.

■ De Commissie constateert dat vanwege het ontbreken van berekeningen ter onderbouwing van de luchtweerstand van het ventilatiesysteem de emissiegegevens niet geverifieerd kunnen worden. Daarmee is ook onduidelijk of de gevolgen van het initiatief op luchtkwaliteit, geurhinder en ammoniakdepositie juist zijn beschreven.

■ De Commissie adviseert de ontbrekende berekeningen ter onderbouwing van de uittreedsnelheid van 8,5 m/s aan te vullen.

2.2 De installaties voor de verwerking van mest

MER

De exploitatie en milieueffecten van de (integrale) mestverwerking waren onvoldoende beschreven. De installaties waren in het MER weliswaar omschreven, maar de gevolgen voor de verschillende milieuaspecten waren niet of onvolledig uitgewerkt. Gevraagd werd deze gegevens aan te vullen.

Aanvulling op het MER

De Commissie constateert dat de aanvulling op het MER veel nieuwe informatie bevat. Het blijkt dat de biogasinstallatie en de daaraan gekoppelde gasmotor voor de opwekking van elektriciteit een aanzienlijke hoeveelheid NO_x uitstoot. Informatie over de milieugevolgen van deze uitstoot ontbreekt echter. Dit wordt nader toegelicht onder § 2.3 en § 2.4.

---

² De tekeningen en de het bijbehorende akoestische rapport zijn niet aangepast aan het nieuwe aantal en type ventilatoren.

2.3 Depositie van NH₃ en NO_x en de gevolgen voor kwetsbare natuur

MER

Het MER maakte gebruik van het Toetsingskader ammoniak en Natura 2000. Sinds de uitspraak in voorlopige voorziening van de Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak in zaak 2008002289/1, 26 maart 2008, de reactie daarop van de minister van LNV van 22 april 2008 en het advies van de Taskforce ammoniak en Natura 2000, is het echter duidelijk dat dit toetsingskader (vooralsnog) niet meer gebruikt kan worden.³

Verder ontbrak in het MER een beschrijving van de directe gewasschade door de ammoniakemissie van het initiatief.

De Commissie achtte het noodzakelijk inzicht te geven in de heersende achtergronddepositie op kwetsbare natuur (zowel EHS als Natura 2000-gebieden), de kritische depositiewaarden en een kwantitatieve beschrijving te geven van de gevolgen van de ammoniakdepositie van het initiatief in combinatie met de achtergronddepositie (cumulatie) op kwetsbare natuur.⁴ Indien potentieel significante effecten op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd.

Daarnaast achtte de Commissie het raadzaam onderzoek uit te voeren naar de directe gewasschade, vanwege de op korte afstand van de inrichting gelegen tuinderijen.

Aanvulling op het MER

Ammoniak

In de aanvulling is voldoende informatie over de ammoniakdepositie aanwezig. Op basis van deze informatie constateert de Commissie dat:

- de kritische depositiewaarde van de Natura 2000-gebieden wordt overschreden door de heersende achtergrondconcentraties;
- de ammoniakemissie van het initiatief hier een verdere depositie aan toevoegt.

NO_x

Uit de aanvulling op het MER blijkt dat de gasstookinstallatie 2,9 kg/uur NO_x per motor uitstoot. Bij twee motoren die vollast draaien levert dit een emissie op van ruim 50 ton per jaar. Net als NH₃ heeft NO_x een verzurende en vermistende werking. Daarom dienen ook de gevolgen van de depositie van NO_x op voor verzuring en vermisting gevoelige natuurgebieden inzichtelijk te worden gemaakt. Depositiegegevens van de NO_x-uitstoot en een beschouwing van de gevolgen van de cumulatieve depositie van NO_x en NH₃ op kwetsbare natuurgebieden ontbreken echter in de aanvulling.

- De Commissie constateert dat de cumulatieve stikstofdepositie (van NH₃ en NO_x) op Natura 2000-gebieden Sarsven en de Banen en de EHS gebieden Heykersbroek, het Weerenbroek en de Moost, niet inzichtelijk is gemaakt.

³ Brief van minister Verburg aan de Tweede Kamer dd 22 april 2008, kenmerk TRCJZ/2008/1127: 'Ik wil er op wijzen dat uit de uitspraak en het advies van de Raad van State niet de conclusie kan worden getrokken dat uitbreiding van veehouderijbedrijven niet meer mogelijk is. Het gevolg van de uitspraak en het advies van de Raad van State is wel, dat voor nieuwvestiging of uitbreiding van veehouderijen met potentieel significante effecten steeds in het kader van de vergunningverlening een afzonderlijke toets in de vorm van een passende beoordeling zal moeten plaatsvinden naar de effecten daarvan voor het Natura 2000-gebied.'

⁴ Indien, zoals het MER stelt, voor de nabijgelegen EHS gebieden de Moost en Heykersbroek, de kritische depositiewaarden niet bekend zijn, dan dient dit nader te worden uitgezocht. Anders dan het MER stelt bestaat er overigens ook voor EHS gebieden een toetsingskader, namelijk het "nee, tenzij"-beginsel: nieuwe plannen en activiteiten die de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten zijn niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Voor ingrepen die aantoonbaar aan deze criteria voldoen, geldt het vereiste dat de schade zoveel mogelijk moet worden beperkt door mitigerende maatregelen. De resterende schade dient te worden gecompenseerd.

- Vanwege de heersende overschrijdingssituatie op de Natura 2000-gebieden en het feit dat het voornemen hier een verdere stikstofdepositie aan toevoegt, concludeert de Commissie dat significante gevolgen op Natura 2000-gebieden Sarsven en de Banen niet zijn uit te sluiten.
- De Commissie adviseert de cumulatieve stikstofdepositie van het voornemen en de gevolgen daarvan inzichtelijk te maken voor natuurgebieden die voor verzuring en/of vermessing gevoelig zijn;
- De Commissie adviseert een passende beoordeling uit te voeren voor Natura 2000-gebieden Sarsven en de Banen. Bepaal daarin of de cumulatieve stikstofdepositie van het voornemen op deze gebieden significante gevolgen heeft.

2.4

Luchtkwaliteit

MER

Het MER bevatte een aantal onduidelijkheden ten aanzien van de gevolgen voor de luchtkwaliteit:

- In het MER ontbrak eenduidige informatie over de achtergrondconcentratie van fijn stof.
- De emissiepunten kwamen niet overeen met de emissiepunten voor geur en ammoniak.
- Het was onduidelijk of de emissie van de A2 was meegenomen in de achtergrondconcentratie. Hierdoor kon de Commissie de juistheid van de fijn stofberekeningen niet beoordelen.

Daarom adviseerde de Commissie de fijnstofemissie te berekenen met behulp van de invoergegevens zoals deze ook bij de andere verspreidingsmodellen zijn gehanteerd en bij de fijnstofemissie uit te gaan van de recentelijk gepubliceerde gegevens door het ministerie van VROM.⁵

Aanvulling op het MER

De berekeningen van de luchtkwaliteit zijn weliswaar aangepast, maar niet correct uitgevoerd:

- de gegevens voor het stalsysteem zijn niet juist overgenomen;
- bij de berekening van de fijnstofconcentratie wordt ten onrechte tweemaal een reductiefactor toegepast;
- de emissiegegevens van de mestverwerkings- en stookinstallatie zijn niet meegenomen bij de berekening van de NO_x concentratie van de buitenlucht;
- tenslotte is nagelaten, zoals wettelijk is voorgeschreven, om middels enkele controlepunten de luchtkwaliteit op de inrichtingsgrens te berekenen.

- De Commissie constateert dat op basis van de huidige gegevens niet is vast te stellen of voldaan kan worden aan luchtkwaliteitseisen genoemd in de Wet milieubeheer. De Commissie adviseert het bevoegd gezag de berekeningen van de luchtkwaliteit opnieuw uit te laten voeren, met inachtneming van bovenstaande punten.

---

⁵ Ministerie van VROM: Emissiefactoren fijn stof voor veehouderijen, versie maart 2008.

2.5 Geluid

MER

Aangezien de gegevens over de verkeers- en vervoersbewegingen niet realistisch⁶ en volledig waren beschreven was de geluidsbelasting niet te toetsen. Daarnaast waren de akoestische gevolgen van de vergistingsinstallatie met de daarbij voorgestelde be- en verwerkingsinstallatie van het digestaat onvoldoende in beeld gebracht.

Tenslotte was afgeweken van de geldende etmaalwaarde voor het landelijk gebied. Deze afwijking diende nader te worden toegelicht en daarbij zou moeten worden aangegeven of dit gold voor alle of voor enkele geluidsgevoelige objecten. Geadviseerd werd om een realistische beschrijving van de geluidbelasting te geven en daarin alle relevante geluidsbronnen te betrekken.

Aanvulling op het MER

Hoewel de aanvulling ingaat op de gevraagde informatie blijkt dat de geluidsbelasting van het transport van de maïs(-producten) niet in het akoestisch rapport is doorgerekend.

Verder blijkt dat de stallen met een andere type ventilatoren worden geventileerd dan die beschreven in het akoestisch rapport. Ook het aantal ventilatoren in de aanvulling op het MER correspondeert niet met het aantal ventilatoren in het akoestisch rapport.

- De Commissie constateert dat de beschrijving van de geluidbelasting nog onvolledig is.
- De Commissie adviseert, om de cumulatieve geluidsbelasting voor de milieuvergunningverlening goed te kunnen beoordelen, het akoestisch rapport aan te vullen met een beschrijving van de maistransporten en de nieuwe gegevens over het ventilatiesysteem.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER

3.1 Geurhinder

MER

Het MER bevatte tegenstrijdige informatie over de status van de gemeentelijke geurverordening. Gevraagd werd de vigerende geurverordening en de consequenties daarvan voor het initiatief te beschrijven. Mocht de uittreedsnelheid van 8,5 m/s niet haalbaar zijn en daardoor de geurnormen niet gehaald kunnen worden, dan zou een realistisch alternatief beschreven moeten worden.

Het MER bevatte een quickscan met gegevens over de gevolgen voor de geurhinder. Het was echter onduidelijk of in deze resultaten de geurbelasting van het initiatief zelf is meegenomen. Tenslotte ontbrak in het MER een beschrijving van de cumulatie van geurhinder.

Voor de aanvulling vroeg de Commissie naar de cumulatie van geurhinder (omgevingstoets) in het studiegebied voor situaties met en zonder het initiatief en voor de verschillende alternatieven. Daarbij moest worden aangegeven welke bedrijven bij de cumulatieberekeningen zijn betrokken en waar de geurgevoelige objecten liggen. Tevens was gevraagd de geurbelasting op de

---

⁶ Bij de aanvoer van maïs rekende het MER met bijvoorbeeld met een capaciteit van 70 m³ per vracht; dit is niet realistisch. Verder ontbraken gegevens over de aanvoer van co-producten en mest van derden.

geurgehinderden te beschrijven en aan te geven of er meer of minder geurgehinderden zouden ontstaan als gevolg van dit initiatief. Bij de nieuwe beoordeling moest ook het dorp Kelpen-Oler betrokken worden.

Aanvulling op het MER

De aanvulling op het MER beschrijft het merendeel van de gevraagde informatie. De cumulatieve geurhinder is beschreven. Hoewel gevolgen voor het aantal geurgehinderden ontbreken, zijn deze af te leiden uit de gegevens.

3.2 Externe veiligheid

MER

De sleufsilos zijn dicht bij bestaande gasleidingen geprojecteerd. Het MER maakte niet duidelijk of dit paste binnen de vigerende regelgeving op het gebied van externe veiligheid.

Geadviseerd werd de eigenaar van de gasleidingen op de hoogte te stellen van de (ontwerp)beschikking, deze te attenderen op de situering van de sleufsilos bij de gasleidingen en na te gaan of deze opzet mogelijk is.

Aanvulling op het MER

Uit de briefwisseling met de Gasunie, opgenomen in de aanvulling, blijkt dat de initiatiefnemer de eigenaar van het gasleidingennet Gasunie van haar initiatief op de hoogte heeft gesteld. In haar reactie geeft Gasunie aanwijzingen die de veilige ligging van de gastransportleiding moeten waarborgen.

3.3 De referentiesituatie

MER

Een beschrijving van de referentiesituatie en de vergelijking van de referentiesituatie met de alternatieven ontbrak. Gevraagd werd de referentiesituatie en de daarbij behorende milieueffecten te beschrijven en deze te gebruiken voor de vergelijking van de alternatieven.

Aanvulling op het MER

De aanvulling beschrijft de referentiesituatie en vergelijkt deze met de alternatieven. Hiermee is voldoende informatie aanwezig.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Firma Van Rooij

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders gemeente Leudal

Besluit: vergunning wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0, D18.2

Activiteit: Oprichting van een inrichting bestemd voor het mesten of houden van varkens, installatie voor de verwerking van mest en organische stoffen

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Zie bijlage 2 voor een overzicht van de zienswijzen.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Streekbode d.d. 31 januari 2007

aanvraag richtlijnenadvies: 31 januari 2007

ter inzage legging startnotitie: 2 februari tot 15 maart 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 30 maart 2007

richtlijnen vastgesteld: 18 september 2007

kennisgeving MER in de Streekbode d.d. 20 februari 2008

aanvraag toetsingsadvies: 1 februari 2008

ter inzage legging MER: 21 februari t/m 2 april 2007

toetsingsadvies uitgebracht: 25 juli 2008

Bijzonderheden:

Bij de toetsing van de aanvullende informatie bleek dat de gasmotor voor elektriciteitsopwekking die gekoppeld is aan de mestverwerkingsinstallatie een aanzienlijke hoeveelheid NO_x uitstoot. De gevolgen hiervan voor de luchtkwaliteit en voor de stikstofdepositie op kwetsbare natuur waren echter niet beschreven.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. H.J.M. Hendriks
Ir. N.G. Ketting (voorzitter)
ing. M. Pijnenburg
drs. R.A.A. Zwiers (secretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. M.H.C. Moonen, Ell
2. ARAG Rechtsbijstand namens T. Hendrikx te Ell
3. R. Camp, J. Hendrikx, T. Moonen, J.vd Stappen, F. Vogel, F. Willems, Ell
4. ARAG Rechtsbijstand namens F.W. Vogel te Ell
5. Stichting Milieufederatie Limburg, Roermond
6. A.W. Camp (mondelinge zienswijze)
7. Coolen B.V. Ell (mondelinge zienswijze)
8. F.H.P. Willems, Ell (mondelinge zienswijze)
9. Dhr. Moonen, Ell (mondelinge zienswijze)
10. dhr. Kuepers, Ell (mondelinge zienswijze)
11. J.H.M. Hendrikx (mondelinge zienswijze)
12. dhr. Roost (mondelinge zienswijze)
13. F. Koolen en F. Timmermans namens Dorpsraad Ell (mondelinge zienswijze)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Varkenshouderij Van Rooij te Ell en de aanvulling daarop

De Firma Van Rooij wil een vleesvarkenbedrijf oprichten aan de Hunnissenstraat te Ell. In de nieuwe situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor het huisvesten van 10.792 vleesvarkens. Tevens wordt er een vergunning voor een mestverwerkinginstallatie op dezelfde locatie aangevraagd. Ten behoeve van de besluitvorming over deze aanvragen is de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen en is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Dit toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. gaat in op de milieueffecten die in het MER en de aanvulling daarop zijn onderzocht.

ISBN: 978-90-421-2366-3